

Zoonozların Gizemli Görünümleri

Mysterious Presentations of Zoonoses

Haluk Eraksoy

Istanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Önemli bir halk sağlığı sorunu oluşturan zoonozlara tanı koyma sürecinde birtakım epidemiyolojik ipuçlarının değerlendirilmesi önemlidir. *Klimik Dergisi*'nin bu sayısında Uluğ ve Can-Uluğ (1), ülkemizdeki en yaygın zoonozlardan biri olan brusellozda, çiğ süt ya da taze peynir tüketimini, olguların %86.5'inde saptadıklarını bildiriyorlar. Yaygın bir zoonoz olan toksoplazmoz ise tanısı genellikle serolojik olarak konulan bir hastalıktır. Gebelerdeki enfeksiyonun akut olup olmadığının anlaşılması, konjenital toksoplazmoz yönünden özellikle önemlidir. Bu amaçla Ziver ve arkadaşları (2), yine bu sayıda, sitomegalovirus enfeksiyonu ve kızamıkçıkla birlikte akut *Toxoplasma* enfeksiyonu tanısında da, maliyeti artırmaya karşın, avidite testlerinin istenebileceği sonucuna varıyorlar. Ülkemiz için önemli bir başka zoonoz, insana bulaşmasında kenelerin aracılık ettiği Kırım-Kongo kanamalı ateşi (KKKA)'dır. Ülkemizdeki seropozitifliğe ilişkin 30 yıl önce Ege Bölgesinde Serter (3) tarafından %9.21'lik bir oran yayımlanmış, ancak hastalığın Türkiye'deki varlığının fark edildiği 2002 yılından sonra, olgular ağırlıklı olarak kuzeydeki illerimizden bildirilmiştir. Örmən ve arkadaşları (4), *Klimik Dergisi*'nin bu sayısında ülkemizin KKKA yönünden endemik bir bölgesi kabul edilmeyen Batı Anadolu'dan beş olguyu sunarak konuya dikkat çekiyorlar.

Zoonozlarda olguların klasik klinik görünümleri de tanı için yönlendirici olur. Son 10 yılda ülkemizde ilk tanımlandığı Trakya sınırlarının çok ötesinde bir yaygınlık kazanan tularemimin genellikle orofaringeal formu gözlenmektedir. Ulu-Kılıç ve arkadaşları (5), hastalığın sık bildirildiği iller arasında bulunmayan Çankırı'dan gelen iki olgudaki deneyimlerini *Klimik Dergisi*'nin bu sayısında aktarıyorlar. Orofaringeal tularemi olgularından biri-

sinde oküloglandüler formun eşlik etmesi, diğerinde ise erythema nodosum ve erythema multiforme biçimindeki deri bulgularının ön planda olması, olguların şaşırtıcı yönlerini oluşturuyor. Klinik belirtileri değişken olmakla birlikte, daha çok akciğer tutulumunun ön planda olduğu bilinen Q ateşi de bir zoonozdur. Yıldırım ve arkadaşları (6) bu sayıda, derin bir sarılığın eşlik ettiği kolestatik hepatitle seyreden ve tanısını kemik iliğinde PCR ile doğruladıkları nadir bir Q ateşi olgusunu sunuyorlar. Olgularını literatürdeki benzer dört olguyla karşılaştırıyorlar ve ülkemizde bugüne değin yayımlanmış olup klinik bilgilerine de ulaşılabilen 111 Q ateşi olgusunu özetliyorlar. Son sözleri ise zoonozların uluslararası yayılımına karşı ciddi bir uyarı niteliğinde.

Kaynaklar

1. Uluğ M, Can-Uluğ N. Brusellozlu 78 olgunun değerlendirilmesi. *Klimik Derg.* 2010; 23(3): 89-94.
2. Ziver T, Yüksel P, Aslan M, Sarıbaş S, İzmirli A, Güngördü Z, Kocazeybek B. *Toxoplasma gondii*, sitomegalovirus ve rubella enfeksiyonlarının tanısında avidite testleri: Ocak 2008-Aralık 2009 tarihleri arasındaki sonuçların değerlendirilmesi. *Klimik Derg.* 2010; 23(3): 105-9.
3. Serter D. Present status of arbovirus sero-epidemiology in the Aegean region of Turkey. *Zentralbl Bakteriol [Suppl.]*. 1980; 9: 155-63.
4. Örmən B, Türker N, Ural S, El S, Kaptan F, Vardar İ, Coşkun NA. Batı Anadolu'dan beş Kırım-Kongo kanamalı ateşi olgusu. *Klimik Derg.* 2010; 23(3): 116-9.
5. Ulu-Kılıç A, Çiçek-Şentürk G, Tütüncü EE, Kılıç S, Altay FA, Gürbüz Y, Şencan İ. Atipik bulgularla seyreden iki tularemi olgusu. *Klimik Derg.* 2010; 23(3): 120-3.
6. Yıldırım T, Şimşek F, Çelebi B, Çavuş E, Kantürk A, Efe-Iris N. Ağır sarılıkla başvuran nadir görülen bir akut Q ateşi olgusu ve literatüre bakış. *Klimik Derg.* 2010; 23(3): 124-9.

Yazışma Adresi / Address for Correspondence:

Haluk Eraksoy, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Çapa, İstanbul, Türkiye
Tel./Phone: +90 212 635 78 66 Faks/Fax: +90 212 635 78 66 E-posta/E-mail: heraksoy@gmail.com
doi:10.5152/kd.2010.23